

ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ – СОФИЯ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА

2014 година

„ЦЕНТЪР ЗА НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ” – СОФИЯ (ЦНЖ) е неправителствена организация на хора с увреждания, регистрирана като сдружение за извършване на общественополезна дейност по Закона за юридическите лица с нестопанска цел. ЦНЖ работи за промяна на държавната политика в сферата на уврежданията в България от 1995 година насам, като активно се застъпва за ценностите на независимия живот и прилагането на социалния модел на уврежданията.

» **ВИЗИЯТА** на ЦНЖ – София е за свят, в който хората с увреждания имат възможност за избор и могат да живеят независимо, качествено и достойно.

» **МИСИЯТА** ни е насочена към това, хората с увреждания да получат необходимата им подкрепа за постигане на независимо и пълноценно човешко съществуване.

» **„НЕЗАВИСИМ ЖИВОТ”** от своя страна означава съвкупност от ценности, най-важните от които са:

- ⇒ право на свободен избор;
- ⇒ възможност за контрол на собствената житейска ситуация;
- ⇒ равни възможности за достъп до всички обществени ресурси;
- ⇒ участие в живота на общността от страна на хората с увреждания.

През 2014 г. организацията продължи работата си по приетите приоритети, а именно: застъпничество в сферата на образованието, достъпността и услугите в общността, основани върху принципите на независимия живот и човешките права. Основните дейности бяха свързани с утвърждаване на човешките права на хората с увреждания, популяризиране на национални и международни документи, насочени към приобщаване на хората с увреждания, оповестяване на добри практики от България и други страни чрез проучвания и анализи, обществени прояви, обучения и участие в събития, организирани от други неправителствени организации, държавни агенции.

ПРОЕКТНИ ДЕЙНОСТИ

1. Проект „Social Housing Opportunities Project (SHOP 1)

Работата по проекта продължи и през 2014 г. Колегиалната подкрепа, която беше оказана на младите хора с увреждания от Луковит в ежедневно общуване, индивидуалната работа, проведена с тях, както и обученията в защитеното жилище (ЗЖ) в Луковит и извън него, застъпничеството при определени случаи пред институциите, всичко това им помогна да изградят по-голяма увереност в себе си и да планират бъдещето си.

Консултанти от екипа на ЦНЖ бяха на 02.02 и 03.02.14 г. в защитеното жилище в Луковит за обучение на младежите на тема "Как да живеем заедно". С много разисквания, аргументи и предложения бе изготвен правилник за вътрешния ред в ЗЖ, както и някои основни правила за живот на едно общо място, като се зачита личното пространство на всеки.

На 26.02.2014 успяхме да доведем част от младежите от Луковит и с. Дълбок дол в офиса на ЦНЖ за да се срещнат и запознаят с опита на Джон Еванс, който е един от основоположниците на независимия живот във Великобритания. На младежите направи силно впечатление разказа му за това, как е преодолял всички пречки на живот в институция и е успял да заживее в свое жилище с помощта на асистент. Нашата колежка Нина успя да вземе импровизирани интервюта с няколко младежи от ЗЖ в Луковит – Ели, Мария, Петя и Тошко, които разказаха моменти от трудните си съдби и живот по институции.

На 17.03.2014 г. представители на ЦНЖ се срещнаха със зам. кмета на Луковит г-жа Цветенка Хаджиева. На срещата бяха представени наблюденията на екипа на ЦНЖ за развитието на младежите в ЗЖ. Въпреки минималните промени, които настъпиха в правилника за вътрешния ред на ЗЖ и бяха приети от екипа на ЗЖ, не се постигна по-голям напредък по пътя на независимия живот на младите хора с увреждания в Луковит. Тези резултати бяха постигнати в непрекъснатата конфронтация с екипа на защитеното жилище, който не беше съгласен да изпусне контрола си над живота на младите хора.

За да продължат усилията в тази насока на индивидуално ниво (с младежите), на регионално политическо ниво (със социалните служби в Луковит), както и на национално ниво (с МТСП) и да има устойчивост на постигнатите резултати и подкрепа за младите хора с увреждания в ЗЖ да живеят независим живот в общността, екипа на ЦНЖ реши да продължи дейностите чрез проекта „Social Housing Opportunities Project (SHOP 2)“.

2. Проект „Social Housing Opportunities Project (SHOP 2)

Благодарение на финансовата помощ на Фондация „Институт Отворено общество“ – Ню Йорк успяхме да осъществим продължение на проекта ни

(SHOP 1) с т.н. проект (SHOP2) – „Живот в общността за всички“ като резултат от деинституционализацията“. Продължителността на проекта е две години от юли 2014 до юли 2016 г.

В момента оказваме консултантска подкрепа на 10-на младежа от защитени жилища – всеки от които се нуждае от различна помощ за социализирането си, но вече има видими резултати с някои от тях:

- един от младежите вече е студент в София. Той тренира различни спортове за хора с увреждания и огромна заслуга за неговата социализация има треньора му, който му помага във всичко. Във всичките ни ходения в защитеното жилище и при разговорите ни той е споделял желанието си да продължи образованието си в университет и това вече е факт. Той приемаше това като възможност да се махне от защитеното жилище.

Ние, чрез колегиалната си подкрепа, го подтикнахме към нещо друго – да развие мечтата си и да стане актьор. Така след усилен репетиции той вече участва в първото си представление като актьор, заедно с пиъра си в нашия екип и участник в различни театрални постановки през целия си живот.

- друг от младежите стоя една седмица в София при свой приятел – същия този студент и актьор, за които вече разказахме. Нещо немислимо преди година поради различни причини – неувереност в собствените си умения за справяне сам, уплах от недостъпната среда в големия град и други, все плашещи неща човека с увреждания, отраснал в институция в България.

Като цяло се очертават две различни групи от младежи и вследствие на това – различна нужда от подкрепа. Едни имат необходимост от приемането им от обществото, докато за другите се изисква и работа за подобряване на личната хигиена, себеуважение и държане пред хора.

Работата с младежи продължава по всякакви канали – по телефон, интернет, макар и редки срещи на живо с тях – като има различни малки, но важни успехи. Убедени сме, че нещата няма да станат от веднъж и има нужда от още много, много работа.

В началото на месец септември целия екип отиде в Луковит и проведохме различни срещи – със заместник кмета на общината, с представител на читалището, с представител на най-голямото предприятие в региона, с един от местните съдии – като целта ни бе да ги запознаем с проблемите на младежите от защитеното жилище и да ги спечелим за каузата ни. Търсихме и други местни хора, организации и фирми – като почетни граждани, журналисти, младежки неправителствени организации, които също да приобщим към усилията си да включим в обществото младежите с увреждания.

Успехите или неуспехите ни при всички срещи бяха различни – от куртуазното изслушване на предложенията ни от страна на човека срещу нас, до разбиране на идеите ни и уговорки за бъдещо сътрудничество.

След всички тези срещи – успешни и не дотам успешни – се наложи да доразвием идеите си и предприехме действия за създаването на неформална

група, наречена от нас Съвет по уврежданията, и която има няколко цели. Най-важната от тях е поставянето на дневен ред на темата за социалното включване на хората с увреждания в община Луковит при всички обсъждания на местни политики. До момента разработихме неформалните правила на работа на тази група и през 2015г. предстои сформирването на Съвета, както и стартиране на първите му инициативи.

Като част от застъпническата кампания организирахме следните събития:

- В началото на септември 2014 г. във връзка с предстоящите избори за 43-то народно събрание, подехме една инициатива за срещи с кандидат-депутати от различните партии, участващи в изборите. За целта изготвихме „Петиция за ангажменти, а не за голи обещания“, която бе разпространена в социалните мрежи за събиране на подписи. (<http://www.cil.bg/Новини/231.html>). След 15-ти септември 2014 г., тя бе депозирана заедно със събраните подписи (342 бр.) на предизборните щабове на всички политическите сили с покана за среща в офиса ни и за поставяне на подпис под предложенията ни, с надеждата да ги изпълнят ако спечелят изборите. На поканата ни се озоваха представители на:
 1. КП „Десните“ – д-р Илко Семерджиев, г-жа Деница Сачева и г-н Емил Йорданов – на 19.09.2014г.
 2. КП БСП Лява България – г-н Бисер Бъчваров и д-р Иванов – на 24.09.2014г.
 3. ПП „Движение 21“ – г-жа Зорина Петрова, г-н Данаил Георгиев, г-н Иван Янев, г-н Симеон Славчев, г-жа Лидия Чорбанова и г-жа Павлина Ковачева – на 09.09.2014 г., които подписаха петицията ни.
 4. ПП „Зелените“ – г-жа Анна Пелова и г-н Борислав Сандов – на 29.09.2014 г., които също подписаха петицията ни. По-подробно може да се запознаете с инициативата ни на (<http://www.cil.bg/Новини/234.html>)

- На 23.09.2014 г. се проведе традиционния ни Поход за независимост в София. Поводът за този поход беше достъпността на столичния град – тротоари, обществени сгради, подлези, транспорт. Мотото на похода беше „Не съм Роден за тук“, асоциация, която направихме с гостуването на творби на Огюст Роден в Националната художествена галерия и, най-вече, емблематичната статуя на Мислителя. (<http://www.cil.bg/Новини/233.html>). Похода бе широко отразен в медиите:
http://novanews.bg/news/view/2014/09/23/87085/хората-с-увреждания-на-протест-под-мотото-не-съм-роден-за-тук/?utm_source=index&utm_medium=link&utm_campaign=hot

<http://bnt.bg/part-of-show/istoriyata-na-nina>

<http://btvnews.bg/article/bulgaria/obshtestvo/hora-s-uvrezhdaniya-se-sabraha-na-pohod-za-nezavisim-zhivot.html>

3. Проект „Технологии за независим живот и социално включване“ - ИСИР-БАН и партньори INSTITUTO GERONTOLOGICO MATIA (Испания) и

Център за независим живот

Още през 2012 г. стартира партньорството между Център за независим живот и Института за системно инженерство и роботика към БАН, с цел развитие и подобряване на техническите помощни средства за хората с увреждания в България. Разработихме общ проект „Технологии за независим живот и социално включване“ с цел да се разработи и въведе иновативен модел за преодоляване на социалното изключване на хората с увреждания (със специален фокус върху младежи с увреждания), осигуряващ достоен и независим живот, както и пилотно въвеждане на интелигентен модулен сервизен мобилен робот.

От 12 до 16 май експерти на Центъра за независим живот – Митко Николов, Нина Жишева и Ваня Пандиева – както и Петя Гарова (младо момиче с увреждания от защитеното жилище в Луковит) бяха на служебно посещение по покана на фондация МАТИА в гр. Сан Себастиан, Испания с цел обмяна на опит и запознаване с новите технологии в услуга на хората с увреждания, както и с какви проблеми се сблъскват хората с увреждания в Испания и как ги преодоляват. Подробности за посещението можете да откриете чрез линка (<http://www.cil.bg/Новини/224.html>).

Поредната среща с екипа на Фондация МАТИА от Испания се проведе на 4.06.2014 г. в офиса на ЦНЖ . На нея присъстваха хора с увреждания и представители на фондацията. (<http://www.cil.bg/Новини/226.html>).

При второто посещение на експертите ни в Испания – в края на юни, едно младо момче от защитеното жилище в с. Дълбок дол – Стефан Нгуен, имаше възможността да пътува с групата и на място да се запознае с това, как хората с увреждания са организирали живота си там. Този път посетихме и научихме подробности за работата в една интелигентна къща – място, където чрез новите технологии хората с увреждания могат да водят независим живот. Също така посетихме фирма за адаптиране на автомобили за хора с увреждане и останахме очаровани от многобройните начини за приспособяване на автомобилите към индивидуалните нужди на всеки човек с увреждане – независимо дали е водач или пътник.

Организираны бяха няколко конференции в София, посветени на различните нови технологии в подкрепа на независимия живот на хората с увреждания, като на тях всеки присъстващ имаше възможност да се запознае с българския и испанския опит в тази сфера.

На база всички конференции, срещи и обмяна на опит беше изработен Доклад за добрите европейски практики в технологиите за независим живот и социално включване, които беше разпространен в електронен вариант сред всички заинтересовани страни – хората с увреждания, инженери, експерти и политици.

Повече за всички документи по проекта можете да видите тук - <http://www.iser.bas.bg/esfwb/docs.html>

4. **Като партньор на ENIL (ЕМНЖ)** Центъра бе избран да участва в два проекта, а именно:
- **„Горди, Силни, Видими“ – Повишаване на избора, контрола и участието на хората с увреждания от Европа“ –**

По този проект на 21 юни 2014 година, в офиса на ЦНЖ се състоя обучение „Насоки за работа в центрове за „пиър съпорт“ или т.н. „помощ от колега“. В него участваха колеги от България и от Република Македония. Обучението включваше запознаване с основните понятия в сферата на уврежданията – независим живот, лична помощ, деинституционализация, услугите в общността, колегиалната подкрепа. В дискусиата бе потвърдено колко е важно за човека с увреждания да има възможността да избира да живее независимо, да получи лична помощ, технически помощни средства и подкрепа. (<http://www.cil.bg/Новини/229.html>)

- **„Мрежа за независим живот: Повишаване правото за независим живот на хората с увреждания в Турция“ –** по програмата за социален диалог на ЕС с Турция. Срока за изпълнение е от 15.10.2014 г. до 15.01.2016 г. Целта на проекта е насърчаване правото на хората с увреждания в Турция да водят независим живот в общността, както е посочено в член 19 от Конвенцията на ООН за правата на хората с увреждания, както и да се изградят умения в хората с увреждания и техните организации в Турция да водят застъпнически дела за независим живот. По този начин ще се засили и сътрудничеството между хората с увреждания и организациите им в Турция с движението за независим живот в Европа и в частност в България и Ирландия. Дейностите по проекта ще започнат с една обща среща в Истанбул на всички партньори по проекта, която е предвидена за края на януари 2015 г. и основно проекта ще се реализира през 2015 г.

5. В партньорство с фондация **Интелдей** участваме в проект - **“Не увреждай правилата” – кампания за обществена почтеност”**

Това е 1-та кампания, насочена към правилата за паркиране в София, с еднакъв фокус както към хората с увреждания, така и към всички участници в пътното движение. Целта на проекта е разбирането на хората с увреждания, че талонът за преференциално паркиране е само един инструмент, чрез който се гарантира основното човешко право на свободно придвижване. Проектът е насочен към всички, които паркират в София. Целева група са хората с увреждания, които допускат друг да ползва тяхното „синьо картонче“, както и водачите на автомобили, които „пестят“ от таксата за паркиране в „синя“ и „зелена“ зона, ползвайки без нужда такава.

Проекта стартира с пресконференция в прес-клуба на НДК на 11.12.2014 г. (<http://www.cil.bg/Новини/236.html>) с представяне на целите на кампанията и на проблематиката за нарушаване правата на хората с увреждания. На срещата присъства Румяна Милова, директор поделение „Паркиране и мобилност“ към Центъра за градска мобилност, която представи данни за броя на хората с право на синьо картонче, броя на местата, означени със синьо, нарушенията и мерките за контрол.

Всички дейности по проекта като разработване на информационни материали, лого на кампанията, аудиоклип, видеоклип, огледалници, брошури и масови акции ще се изпълняват през 2015 г.

ИНИЦИАТИВИ

- **На 26.02.2014 г.**, в офиса на Център за независим живот, българи с увреждания се срещнаха с Джон Евънс, пионер в развитието на независимия живот в Европа. На срещата присъстваха около 35 човека с увреждания и техните приятели и съмишленици. Срещата беше много емоционална, защото се разказаха житейските истории на няколко хора с увреждания, техните преживявания и проблеми при преместването им от един дом в друг, както и споделяната история на Джон Евънс за това, как е успял да се пребори с бариерите по пътя си, за да живее независим и активен живот във Великобритания. (<http://www.cil.bg/Новини/222.html>)
- **На 27.04. 14 г.** екипа на ЦНЖ, по покана на фондация „Горичка“, все участие във Форума „Заедно“ - който е прекрасна възможност да се изкара един страхотен ден, изпълнен със смисъл, емоции, музика и срещи с интересни хора, а също място, където да се помисли как да живеем и работим заедно, за да се справим с проблемите. В отреденото кътче на ЦНЖ всеки желаещ можеше да изпита на гърба си проблемите, които преодоляват незрящите хора при желание да гласуват на избори (с влизане в една примерна стаичка за гласуване), както и да почувстват (в буквалния смисъл на думата) една разходка по софийските улици в инвалидна количка с или без помощта на асистент-доброволец.
- **5-ти май 2014 г.** - Европейския ден за независим живот на хората с увреждания (преименуван така от 2014 г.) премина в протест на група активни хора с увреждания, които се събраха на аерогарата в София в архаичните си колички за да потърсят живота на друго място, където държавата създава условия на гражданите си. Срещата им беше на Терминал 2, за да поемат в различни посоки и да стигнат там, където увреждането не е недъг, а различие, където бордюрите са скосени, тротоарите са равни, транспортът е достъпен и независимият живот е човешко право, а не каприз. (<http://www.cil.bg/Новини/223.html>)
- **На 13.06.2014 г.** в Осло се проведе поредния Прайд парад, на който хора с увреждания от цяла Норвегия се стичат под лозунга „Горди, Силни, Видими“, за да се заявят пред обществото, но и да заявят исканията си към държавата за зачитане на основните им човешки права, за лична помощ и за равнопоставеност като граждани. Както вече много години, така и тази, Капка Панайотова бе почетен гост и участник в това знаменателно събитие като представител на ЦНЖ (<http://www.cil.bg/Новини/227.html>)
- **3-ти декември 2014 г.** – Международния ден на хората с увреждания, бе отбелязан по по-различен, но не по-малко интересен начин, а именно чрез изобразяването на важни послания посветени на недостъпността на градската среда – бордюри, подлези, градски транспорт и др. на видео стените на Нов

Български университет, на които традиционно се пуска най-важната информация в учебното заведение. Целта бе пробуждане на съзнанието на всички студенти в НБУ, преподаватели и гости. Благодарни сме на ръководството на университета, което ни протегна ръка и съгласи да бъде домакин на акцията ни. (<http://www.cil.bg/Новини/235.html>)

- На 29.12.2014 г., в навечерието на новата година ЦНЖ връчи поредния си бастун от кампанията „Системата куца“ на зам. министър Лазар Лазаров. (<http://www.cil.bg/Новини/237.html>) за „титаничните“ му усилия да поддържа политика на социално изключване и без реформирана система за социално включване на хората с увреждания.

МЕДИЙНИ ИЗЯВИ

През цялата година не спираше участието на колегите ни в медиите по различни теми, касаещи проблемите на хората с увреждания. В таблицата по-долу може да се запознаете с тези интервюта чрез линковете на съответните предавания.

07.05.2014	интервю в News 7 с Капка Панайотова и Нина Жишева и в БНТ с Капка Панайотова	http://news7.bg/Още-нещо/Коренът-на-злото-е-в-ТЕЛК_1.baa_i.70301_b.5439.html#.U2nyJWeKDMM
14-17.05.14	медийна изява на Капка Панайотова в Казан, Русия	http://triboona.ru/posts/view/2007 http://inkazan.ru/nedostupnaya-dostupnaya-sred
02.07.2014	интервю в Дарик радио с Капка Панайотова - "Кой говори"	http://radio.dariknews.bg/?page=audio&id=248268
23.07.2014	репортаж с Капка Панайотова по БНТ за недостъпността на спирките на трамвай 7 по бул. "България"	http://bnt.bg/news/zdrave/novite-tramvai-v-sofiya-ostavat-nedosta-pni-za-trudnopodvizhni-hora
25.07.2014	дебат в Нюз 7 с	http://news7.bg/predavania/oshte-neshto/vsichki-vidya/-oshte-neshto-na-

	Албена Атанасова (зам. кмет „Социални дейности и интеграция на хора с увреждания") и Капка Панайотова за достъпността на София	25-yuli-tsyaloto-predavane-/100237#.U9IkEWccQdU
28.07.2014	дебат в БНР с Албена Атанасова (зам. кмет „Социални дейности и интеграция на хора с увреждания") и Капка Панайотова за достъпността на София	http://bnr.bg/horizont/post/100442809/centar-za-nezavisim-jivot-podgotva-jalba-do-kzd-zaradi-nedostapnite-za-hora-s-uvrejdania-spirki-na-bul-balgaria
28.07.2014	репортаж с Капка Панайотова по БНТ2 за трамвайните спирките по бул. България (след 11-та мин.)	http://bnt.bg/predavanyia/bnt2-novini/ba-lgariya-21-00-novinite-na-bnt2-28-yuli-2014-g
24.09.2014	интервю на Нина Жишева и Капка Панайотова за достъпността по ул. „Раковски“	http://novanews.bg/news/view/2014/09/24/87176/наскоро-ремантирано-кръстовище-е-недостъпно-за-хора-с-увреждания/?utm_source=index&utm_medium=link&utm_campaign=hot